

Militärunderstöd

25.03.2022

Innehåll

1 Förmånsanvisning	1
1.1 Kundens helhetssituation	1
1.2 Syfte	1
1.3 Vad består förmånen av?	1
1.3.1 Utbetalning månatligen	2
1.3.2 Utbetalning som engångsersättning	4
1.4 Rätt och villkor	4
1.4.1 Rätt	5
1.4.1.1 Beväring	5
1.4.1.2 Civiltjänst	6
1.4.1.3 Anhörig	6
1.4.1.4 Utomlands bosatta	7
1.4.2 Villkor	7
1.5 Förhållande till andra förmåner	7
1.5.1 Allmänt bostadsbidrag	8
1.5.2 Bostadsbidrag för pensionstagare	8
1.5.3 Bostadstillägg till studiestödet	8
1.6 Belopp	8
1.7 Bestämningsgrunder	9
1.7.1 Utgifter som ersätts i form av grundunderstöd	10
1.7.2 Utgifter som ersätts i form av bostadsunderstöd	10
1.7.2.1 Boendeutgifter som ska beaktas	10
1.7.2.2 Engångsersättningar	12
1.7.3 Underhållsbidrag	13
1.7.4 Utgifter som ersätts i form av särskilt understöd	13
1.7.5 Ränteutgifter för studielån	14
1.7.6 Inkomster och avdrag	14
1.7.6.1 Löneinkomster	14
1.7.6.2 Inkomster av näringsverksamhet	14
1.7.6.3 Inkomster av jord- och skogsbruk samt stipendier	15
1.7.6.4 Prioriterade inkomster	15
1.8 Ansökan	15
1.8.1 Hur ett ärende inleds	17
1.8.1.1 Avsändarens ansvar	19
1.8.1.2 Överföring av handlingar	19
1.8.2 Vem kan söka förmåner?	19
1.8.2.1 Personen själv	19
1.8.2.2 Intressebevakare	20
1.8.2.3 Intressebevakningsfullmäktig	21
1.8.2.4 Ombud, dvs. befullmäktigad	21
1.8.2.5 Nära anhörig eller annan person	22

1.8.3 Ansökningstid	22
1.8.4 Användning av uppgifter om tjänstgöringen	23
1.8.5 Begäran om tilläggsutredningar	25
1.8.5.1 Tilläggsutredningar i samband med militärunderstöd	27
1.8.6 Återtagande av ansökan	28
1.9 Avgörande	28
1.9.1 Handlägningsställe	28
1.9.1.1 Om handlägningsstället för militärunderstöd	30
1.9.2 Jäv	30
1.9.2.1 Handlägnings- och avgörandeförbud	31
1.9.2.2 Konstaterande av jäv	31
1.9.3 Tilläggsutredningar	31
1.9.4 Hörande	31
1.9.4.1 När ska kunden höras?	31
1.9.4.2 Hur går hörandet till?	31
1.9.5 Meddelande av beslut	31
1.9.5.1 Beslutsmottagare	32
1.10 Anmälningsskyldighet	32
1.11 Avbrott i utbetalningen	33
1.12 Indragning	33
1.12.1 Indragning på begäran	33
1.13 Felaktig utbetalning	33
1.13.1 Återkrav	33
1.14 Justering	33
1.15 Utbetalning	35
1.15.1 Betalningsadress	35
1.15.2 Betalningsmottagare	36
1.15.3 Förskottsinnehållning	36
1.15.4 Inställelse av förmånsutbetalning från banken	36
1.16 Rättelse och undanröjande av beslut	36
1.17 Sökande av ändring	36

1 Förmånsanvisning

Förmånsanvisningarna används som hjälp vid handläggningen av förmåner. De är primärt avsedda för internt bruk vid FPA. Pdf-filen skapas automatiskt utifrån de webbsidor på FPA:s intranät där förmånsanvisningen finns.

I pdf-formatet av förmånsanvisningarna saknas de anvisningsavsnitt som är gemensamma för alla anvisningar:

- rättelse och undanröjande av beslut
- återkrav
- sökande av ändring.

För dessa finns separata anvisningar i pdf-format.

1.1 Kundens helhetssituation

Kartläggning av situationen som helhet

När du handlägger en ansökan om militärunderstöd ska du först alltid kartlägga kundens eller familjens helhetssituation.

- Sätt dig in i kundens situation och bilda dig en uppfattning om helhetssituationen med hjälp av de bakgrundsuppgifter som finns till FPA:s förfogande.
- Komplettera uppgifter som förblivit oklara genom att i första hand kontakta kunden per telefon. Använd vid behov meddelandetjänsten eller skicka ett kundbrev.
- Beakta även andra förmåner och uppmana vid behov kunden att ansöka om dessa.

Läs mer om [förhållandet mellan andra stöd för boendet och militärunderstödet](#).

Läs mer om [hur övriga sociala förmåner inverkar på militärunderstödet](#).

Läs mer: Modell för handlägningsarbetet

Om du vid kartläggningen av helhetssituationen märker att kunden har flera eller stora problem med hälsan, livshanteringen eller försörjningen kan hen ha nytta av multiprofessionell service. Läs mer: Multiprofessionell service

1.2 Syfte

Värnplikten gäller alla manliga finska medborgare. Man kan fullgöra värnplikten antingen som beväringstjänst eller som civiltjänst. Kvinnor kan fullgöra frivillig beväringstjänst.

Syftet med militärunderstödet är att trygga försörjningen för beväringar och civiltjänstgörare och deras anhöriga under tjänstgöringen.

1.3 Vad består förmånen av?

FPA betalar som militärunderstöd (3 § i militärunderstödslagen) till den värnpliktige

- [bostadsunderstöd](#)
- [räntor på studielån](#)

till den värnpliktiges anhöriga

- [grundunderstöd](#)
- [bostadsunderstöd](#)
- [särskilt understöd](#)
- [understöd för barn som är berättigat till underhållsbidrag.](#)

Om ett barn får underhållsbidrag som militärunderstöd, betalas inte samtidigt grundunderstöd.

De olika delarna av militärunderstödet betalas endera som förmåner som betalas månatligen eller som engångsersättningar.

Den värnpliktiges och de anhörigas nettoinkomster inverkar på militärunderstödet belopp.

1.3.1 Utbetalning månatligen

Grundunderstöd

Med grundunderstödet täcks de utgifter som en anhörig till den värnpliktige har för den dagliga försörjningen (8 § i militärunderstödslagen 781/1993).

Dyliga utgifter som hänför sig till den anhörigas dagliga försörjning är till exempel

- kost
- hygien
- kläder
- mindre utgifter för hälsovård, såsom hälsovårdscentralavgifter och receptfria läkemedel
- tidnings-, telefon- och mobiltelefonavgifter
- försäkringspremier
- skäliga kostnader för arbetsresor, som är högst 500 euro om året
- rekreations- och hobbyutgifter.

Bostadsunderstöd

Bostadsunderstödet ersätter boendeutgifterna för den värnpliktiges eller en till understöd berättigad anhörigs permanenta (9 § i militärunderstödslagen 781/1993)

- hyresbostad
- bostadsrättsbostad eller
- ägarbostad.

Se Bostadsunderstöd som engångsersättning

Bostadsunderstöd för boendeutgifter för hyresbostad betalas till den värnpliktige själv bara av särskilda skäl. Med särskilt skäl avses att den värnpliktige måste bo stadigvarande i bostaden. Boendet betraktas som stadigvarande om den värnpliktige har hyrt bostaden senast 3 månader innan tjänstgöringen började. Boendeutgifter för en bostad som den värnpliktige skaffat efter denna tidsgräns eller först under tjänstgöringstiden kan emellertid ersättas om det har funnits [grundad orsak](#) att skaffa bostaden.

Den värnpliktige kan byta bostad före eller under tjänstgöringen. Den nya bostaden kan vara belägen på en annan ort (också på tjänstgöringsorten) och hyresnivån kan vara dyrare eller billigare. Bostadsunderstödet betalas dock högst enligt den gängse hyresnivån på orten.

I fråga om en hyresbostad som besitts av en anhörig som är berättigad till militärunderstöd eller i fråga om den värnpliktiges eller en till militärunderstöd berättigad anhörigs ägarbostad eller bostadsrättsbostad förutsätts inte något särskilt skäl.

Grundad orsak

Beviljande av militärunderstöd förutsätter inte stadigvarande boende och den värnpliktige kan hyra bostaden när som helst före eller under tjänstgöringen, om det finns grundad orsak att skaffa bostaden, t.ex.

- bildande av familj (äktenskap eller samboförhållande anses vara bildande av familj)
- inledande av studier eller arbete på annan ort än hemorten inom 2–3 månader efter tjänstgöringens slut. Den sökandes bostad måste vara belägen utanför hemorten och det ska vara möjligt att ta sig till arbetet eller studierna därifrån. Frågan kan övervägas om avståndet är långt inom samma kommun. En idrottares spelarkontrakt kan jämföras med ett arbetsavtal.
- erhållande av bostad efter en längre tids köande
- den värnpliktiges föräldrar säljer sin bostad som också har varit den värnpliktiges bostad och flyttar t.ex. till en liten bostad eller till utlandet.

Den värnpliktiges anmälan om att han vill bli självständig betraktas inte som grundad orsak och inte heller det att föräldrarna inte längre vill att barnet bor hemma. Som orsak godkänns inte heller den värnpliktiges anmälan om att han inte kommer överens med föräldrarna.

Bostadsunderstöd för värnpliktig som bor hos sina föräldrar

Om den värnpliktige har haft inkomster och redan före tjänstgöringens början har bidragit till betalning av familjens boendeutgifter, ersätts hans andel av boendeutgifterna i form av bostadsunderstöd.

Idrottares bostäder

Idrottare som inleder tjänstgöring meddelar ibland om behov att hyra en bostad nära tjänstgöringsstället så att de kan delta i träningar. De betraktar bostaden som nödvändig för att de ska kunna 'återhämta sig' efter en tung träning. Träning och återhämtning betraktas emellertid inte som grundad orsak.

Underhållsbidrag

Om den värnpliktige på basis av domstolsbeslut eller skriftligt avtal som fastställts av socialvårdsorganet har ålagts att månatligen betala underhållsbidrag till ett minderårigt barn och inte har tillräckliga inkomster eller tillgångar för att kunna göra detta, betalar FPA underhållsbidraget i form av militärunderstöd under tjänstgöringstiden

(13 § i militärunderstödslagen 781/1993)

Se Underhållsbidrag

1.3.2 Utbetalning som engångsersättning

Bostadsunderstöd som engångsersättning

Boendeutgifter som inte kan inbegripas i det bostadsunderstöd som betalas månatligen ersätts i form av bostadsunderstöd som engångsersättning. Uppvärmningskostnader, vattenavgifter och kostnaderna för elektricitet och gas ersätts i form av bostadsunderstöd som engångsersättning. Räkningarna ersätts om de förfaller och betalas under tjänstgöringstiden eller under den månad då tjänstgöringen upphör (14 § i militärunderstödslagen 781/1993). Om den sökande har betalat en räkning som förfaller under tjänstgöringstiden innan tjänstgöringen inleddes, kan ersättning betalas för räkningen.

Särskilt understöd

En anhörig till en person som är berättigad till militärunderstöd kan enligt prövning beviljas särskilt understöd för nödvändiga och skäliga utgifter som motsvarar de personliga omständigheterna och de lokala förhållandena (10 § i militärunderstödslagen 781/1993). Ett villkor för beviljande av särskilt understöd är att utgifterna i fråga inte anses höra till grundunderstödet och att den sökande inte får ersättning för dem från annat håll. Som särskilt understöd ersätts endast sådana skäliga utgifter som den sökande själv ska betala, om utgifterna förfaller till betalning och betalas under tjänstgöringstiden eller den månad då tjänstgöringen upphör (14 § i militärunderstödslagen 781/1993). Om den sökande har betalat en räkning som förfaller under tjänstgöringstiden innan tjänstgöringen inleddes, kan ersättning betalas för räkningen.

Räntor på studielån

Den värnpliktige själv kan få räntorna på sina studielån ersatta i form av militärunderstöd (lagen om studiestöd 65/1994 och den upphävda lagen om studiestöd 28/1972) om räntorna förfaller till betalning och betalas under tjänstgöringstiden eller den månad då tjänstgöringen upphör. Om den sökande har betalat en räkning som förfaller under tjänstgöringstiden innan tjänstgöringen inleddes, kan ersättning betalas för räkningen.

Se Anhörigs räntor på studielån

1.4 Rätt och villkor

Militärunderstöd kan beviljas (3 § i militärunderstödslagen 781/1993)

- värnpliktiga under tjänstgöringstiden och
- anhöriga till värnpliktiga under tjänstgöringstiden

Ett allmänt villkor för beviljande av militärunderstöd är att tjänstgöringen har försämrat utkomsten för den som söker understöd och att han är i behov av understöd

(2 § i militärunderstödslagen 781/1993)

1.4.1 Rätt

Militärunderstöd kan beviljas (3 § i militärunderstödslagen 781/1993)

- en värnpliktig under tjänstgöringstiden eller en kvinna som fullgör frivillig militärtjänst. Bostadsunderstöd beviljas för skäligen boendeutgifter i bostaden i mottagarens bruk och därtill betalas dennes räntor på studielån.
- en anhörig till en värnpliktig under tjänstgöringstiden i form av grundunderstöd, bostadsunderstöd och särskilt understöd. Med dessa tryggas den anhöriga en skälig försörjning som motsvarar tiden före tjänstgöringen och de lokala förhållandena.
- ett barn som är berättigat till underhållsbidrag enligt det belopp som fastställts i avtalet om underhållsbidrag.

En värnpliktig kan fullgöra sin tjänstgöring endera som beväringstjänst eller som civiltjänst. Han kan också ha trätt i tjänst från utlandet. Militärunderstöd kan betalas ut även om den värnpliktige inte omfattas av den finländska sociala tryggheten.

Också kvinnor som fullgör frivillig militärtjänst har rätt till militarunderstöd.

Också personer som deltar i reservövning eller kompletterande utbildning och deras anhöriga har rätt till militarunderstöd.

När börjar och upphör rätten till understöd?

Rätten till militarunderstöd gäller från den dag då tjänstgöringen börjar till slutet av den månad då den värnpliktige hemförlovas eller då tjänstgöringen avbryts för minst 14 dagar. Om hemförlovningen flyttas framåt till följande månad t.ex. på grund av personlig permission fortsätter utbetalningen av understödet till slutet av den nya hemförlovningsmånaden. Understöd beviljas inte utan särskilda skäl för tiden före den månad ansökan gjordes. Om rätten till understöd uppkommit under tjänstgöringstiden beviljas understödet tidigast från den tidpunkt då rätten uppkom (14 § och 15 § i militärunderstödslagen 781/1993).

Fortlöpande militarunderstöd beviljas inte om det skulle börja efter tjänstgöringens sista dag.

Till dem som är inkallade till reservövningar och kompletterande utbildning och deras anhöriga betalas understödet för hela tjänstgöringstiden som engångsersättning i efterskott. Vanligen är reservövningen så kort och det belopp som betalas för tjänstgöringstiden så högt att tjänstgöringen inte försämrar den sökandes utkomstmöjligheter (2 § i militärunderstödslagen 781/1993).

1.4.1.1 Beväring

En beväring eller en kvinna som fullgör frivillig militärtjänst har rätt till **bostadsunderstöd** för boendeutgifterna för den bostad som är i bruk. Bostadsunderstöd kan beviljas för både hyres- och ägarbostäder. Ett villkor för ersättning av boendeutgifter i hyresbostad är att beväringen har hyrt sin bostad senast 3 månader innan tjänstgöringen började.

En beväring eller en kvinna som fullgör frivillig militärtjänst har rätt att få **räntorna på studielån** ersätta som militarunderstöd.

1.4.1.2 Civiltjänst

En civiltjänstgörarens tjänstgöring börjar med en utbildningsperiod vid Lappträsk utbildningscentral, varefter han flyttar till sin egentliga tjänstgöringsplats. Under utbildningsperioden betalar FPA civiltjänstgörarens utgifter för boendet i den egna stadigvarande bostaden i form av **bostadsunderstöd** från den dagen tjänstgöringen inleds till slutet av den månad då tjänstgöringen vid utbildningscentralen upphör.

Civiltjänstgöraren har under tjänstgöringstiden rätt bl.a. till gratis bostad som bekostas av tjänstgöringsplatsen (46 § i civiltjänstlagen). Bostaden kan vara belägen

- i tjänstgöringsplatsens lokalteter,
- i en bostad som tjänstgöringsplatsen hyr eller
- i civiltjänstgörarens egen stadigvarande bostad.

Efter utbildningsperioden i Lappträsk betalar FPA bostadsunderstöd för boendeutgifterna i civiltjänstgörarens stadigvarande bostad om tjänstgöringsplatsen anvisar honom en annan bostad.

Om civiltjänstgöraren bor i sin egen bostad, trots att tjänstgöringsplatsen har anvisat honom en annan bostad, betalar FPA ändå kostnaderna för boende i den egna stadigvarande bostaden. Det saknar betydelse för FPA i vilkendera bostaden civiltjänstgöraren bor.

Om tjänstgöringsplatsen anvisar civiltjänstgöraren att bo i dennes egen stadigvarande bostad eller inte anvisar honom någon bostad alls, ansvarar tjänstgöringsplatsen för boendeutgifterna i den stadigvarande bostaden. Om civiltjänstgöraren är gift eller samboende betalar tjänstgöringsplatsen bara hälften av boendeutgifterna.

I samtliga fall betalar FPA under hela tjänstgöringstiden civiltjänstgörarens räntor på bostadslån i form av bostadsunderstöd.

Tjänstgöringsplatsen ersätter boendeutgifterna delvis

Om tjänstgöringsplatsen anvisar civiltjänstgöraren att bo i sin egen stadigvarande bostad och betalar boendeutgifterna delvis, betalas resten av utgifterna (frånsett räntor på bostadslån) inte i form av bostadsunderstöd, eftersom de anses vara utgifter för tjänstgöringsplatsen (46 § i civiltjänstgöringslagen 28.12.2007/1446).

Om tjänstgöringsplatsen anvisar civiltjänstgöraren en annan bostad men också betalar en del av boendeutgifterna för hans egen stadigvarande bostad, betalar FPA resten av boendeutgifterna för den stadigvarande bostaden i form av bostadsunderstöd.

Civiltjänstgöraren har rätt att få **räntorna på sina studielån** betalda i form av militärunderstöd.

1.4.1.3 Anhörig

Med anhörig som är berättigad till militärunderstöd avses i militärunderstödslagen

- den värnpliktiges maka eller den andra parten i ett registrerat partnerskap som inte på grund av sönndring bor åtskilda från sin make.
- den värnpliktiges sambo om de har ett gemensamt minderårigt barn att försörja
- den värnpliktiges eller makans minderåriga barn, adoptivbarn eller barn som varaktigt privat har placerats hos honom och som han ska försörja. Likaså anses rätten till militärunderstöd gälla ett minderårigt barn i gemensam vårdnad

som den värnpliktige inte enligt domstolsbeslut eller avtal som fastställts av socialvårdsorganet är skyldig att betala underhållsbidrag för. Vårnaden om barnet förutsätter att den värnpliktige redan före tjänstgöringen har deltagit i barnets försörjning. Om barnet har bott i samma bostad tillsammans med den värnpliktige anses denne ha deltagit i barnets försörjning. (4 § i militärunderstödslagen 781/1993)

1.4.1.4 Utomlands bosatta

En värnpliktig som träder i tjänst från utlandet får militärunderstöd på samma grunder som värnpliktiga som är bosatta i Finland. Bostadsunderstöd kan också betalas för boendekostnaderna för en bostad som hyrts i Finland för den värnpliktiges tjänstgöringstid.

Militärunderstöd kan betalas ut även om den värnpliktige inte omfattas av den finländska sociala tryggheten.

1.4.2 Villkor

Förutsättningen för erhållande av militärunderstöd är att

- den sökande eller den anhörige fullgör tjänstgöring och
- att tjänstgöringen har försämrat utkomstmöjligheterna för den sökande och att han är i behov av understöd (2 § i militärunderstödslagen 781/1993).

En del av de värnpliktiga som inleder tjänstgöring avbryter redan efter några dagar. Om en person återgår till sitt tidigare arbete eller börjar få en tidigare socialförmån på nytt bedömer förmånshandläggaren om tjänstgöringen har försämrat den sökandes utkomstmöjligheter. Några dagars tjänstgöring försämrar till exempel sällan den värnpliktiges eller hans familjs försörjning

- om den värnpliktiges tidigare förhållanden återställs efter avbrottet. Om tjänstgöringen varar högst tre dygn avslås ansökan om militärunderstöd.
- Om tjänstgöringen varar över tre dygn beviljas militärunderstöd för en månad med bostadsunderstöd.

Till dem som är inkallade till reservövningar och kompletterande utbildning och deras anhöriga betalas militärunderstödet för hela tjänstgöringstiden som engångsersättning i efterskott. Vanligen är reservövningen så kort och det belopp som betalas för övningstiden så högt att tjänstgöringen inte försämrar den sökandes utkomstmöjligheter (2 § i militärunderstödslagen 781/1993).

Huvudregeln är att bara boendeutgifter som betalats av den sökande själv eller hans anhöriga som är berättigad till understöd ersätts (2 § i militärunderstödslagen 781/1993). Betalningskvitton på utgifterna krävs inte om utgifterna framgår på något annat sätt, t.ex. av hyresavtalet.

1.5 Förhållande till andra förmåner

I form av militärunderstöd ersätts den värnpliktiges och hans anhörigas boendekostnader.

Andra former av stöd för boende är:

- allmänt bostadsbidrag
- bostadsbidrag för pensionstagare
- studiestödets bostadstillägg.

1.5.1 Allmänt bostadsbidrag

I lagen om bostadsbidrag fastställs inte relationen mellan det allmänna bostadsbidraget och militärunderstödet bostadsunderstöd, men i handlägningsförfarandet måste relationen mellan förmånerna fastställas. Ett löpande bostadsbidrag betraktas som primärt i förhållande till bostadsunderstödet och därför beviljas skillnaden mellan boendekostnaderna och bostadsbidraget i form av bostadsunderstöd. Då ansökan avgörs dras erhållet bostadsbidrag av på de boendekostnader som ersätts i form av bostadsunderstöd. Ett löpande bostadsbidrag dras inte in till följd av tjänstgöring; inte ens i samband med mellan- eller årsjustering. En värnpliktig anses vara endast tillfälligt frånvarande från bostaden.

Hushåll som har rätt till bostadsunderstöd beviljas ändå inte nytt bostadsbidrag från början av den månad då tjänstgöringen inleds, utan boendekostnaderna ersätts i form av bostadsunderstöd. Om ansökan om bostadsunderstöd ändå avslås t.ex. på grund av inkomster eller för att särskilt skäl saknas kan hushållet beviljas bostadsbidrag. Om någon medlem av hushållet (t.ex. sambon) inte har rätt till bostadsunderstöd, kan hela hushållet beviljas bostadsbidrag för boendekostnaderna.

1.5.2 Bostadsbidrag för pensionstagare

Om en anhörig som är berättigad till militärunderstöd och har bostadsbidrag för pensionstagare ansöker om militärunderstöd, avdras först bostadsbidraget för pensionstagare från de boendekostnader som familjen ska få ersättning för i form av bostadsunderstöd och resten ersätts i form av bostadsunderstöd.

1.5.3 Bostadstillägg till studiestödet

Studiestöd beviljas inte värnpliktiga som fullgör sin beväring- eller civiltjänst (6 § i lagen om studiestöd 65/1994).

FPA drar in studiestödet då en studerande träder i militär- eller civiltjänst (25 § i lagen om studiestöd 65/1994).

1.6 Belopp

Det månatliga beloppet av militärunderstödet erhålls genom att de månatliga utgifter som ska ersättas räknas ihop. Från det sammanlagda beloppet avdras den värnpliktiges och de till understödet berättigade anhörigas faktiska disponibla månadsinkomster till nettobelopp. (12 § i militärunderstödslagen 781/1993)

Då understödet betalas till ett barn som är berättigat till underhållsbidrag beaktas bara den värnpliktiges egna inkomster.

Engångsersättningens belopp

Beloppet av militärunderstöd som betalas i form av engångsersättning erhålls genom att de utgifter som ska ersättas månatligen räknas ihop och adderas med de utgifter för samma månad som ska ersättas. Från det sammanlagda beloppet avdras den värnpliktiges och de till understödet berättigade anhörigas faktiska disponibla månadsinkomster till nettobelopp. (12 § i militärunderstödslagen 781/1993)

Då räntor på studielån ersätts beaktas bara den värnpliktiges egna inkomster.

Grundunderstödet belopp

Grundunderstödet fulla belopp per månad är lika stort som full folkpension (8 § i militärunderstödslagen 781/1993). Understödet är graderat enligt antalet anhöriga så att

- den första anhöriga får 100 procent av full folkpension
- den andra anhöriga får 50 procent av full folkpension
- den tredje och därpå följande får 30 procent av full folkpension.

Grundunderstödet fulla belopp är

- 679,50 euro/månad från och med 1.1.2022
- 665,29 euro/månad från och med 1.1.2021
- 662,86 euro/månad från och med 1.1.2020
- 628,85 euro/månad från och med 1.1.2017
- 634,30 euro/månad från och med 1.1.2016
- 636,63 euro/månad från och med 1.1.2015
- 633,91 euro/månad från och med 1.1.2014.

Grundunderstödet belopp höjs från samma tidpunkt och i samma proportion som indexjusteringarna och nivåhöjningarna gällande folkpensionen. (8 § i militärunderstödslagen 781/1993)

Militärunderstödet ska minskas med den del som motsvarar den tid en anhörig till den värnpliktige under minst 14 dagar

- avtjänar frihetsstraff eller
- får institutionsvård eller därmed jämförbar vård.

Från grundunderstödet avdras den anhörigas del om hen får institutionsvård eller avtjänar frihetsstraff.

Bostadsunderstödet belopp

Boendeutgifterna ersätts i regel i sin helhet, om den värnpliktige eller den anhöriga som är berättigad till militärunderstöd saknar inkomster. Den hyra en underhyresgäst betalar dras av från huvudhyresgästens boendeutgifter eller från boendeutgifterna i en ägarbostad.

1.7 Bestämningsgrunder

Militärunderstödet består av grundunderstöd, bostadsunderstöd, underhållsbidrag, särskilt understöd och ersättning för räntorna på studielån.

FPA kan betala bostadsunderstöd till den värnpliktige om denne t.ex. betalar hyra eller vederlag under tjänstgöringstiden. Därtill kan FPA betala den värnpliktiges räntor på studielån som förfaller under tjänstgöringstiden.

För att stödja familjens dagliga försörjning kan FPA betala grundunderstöd och bostadsunderstöd till den värnpliktige maka/make eller barn.

FPA kan i form av särskilt understöd betala t.ex. den värnpliktiges anhörigas nödvändiga och skäligen utgifter för hälsovård, räntor på studielån som förfaller under tjänstgöringstiden samt utgifter som hänför sig till barnavård.

Om den värnpliktige har ålagts att betala underhållsbidrag för sitt barn men inte kan göra detta under tjänstgöringstiden betalar FPA ett belopp till barnet som motsvarar underhållsbidraget.

1.7.1 Utgifter som ersätts i form av grundunderstöd

Med grundunderstödet täcks de utgifter som en anhörig till den värnpliktige har för den dagliga försörjningen (8 § i militärunderstödslagen 781/1993).

Dylika utgifter som hänför sig till den anhörigas dagliga försörjning är till exempel

- kost
- hygien
- kläder
- mindre utgifter för hälsovård, såsom hälsovårdscentralavgifter och receptfria läkemedel
- tidnings-, telefon-, mobiltelefons- och tv-licensavgifter
- försäkringspremier
- skäligen kostnader för arbetsresor, som är högst 500 euro om året
- rekreations- och hobbyutgifter.

1.7.2 Utgifter som ersätts i form av bostadsunderstöd

Bostadsunderstödet ersätter boendeutgifterna för den värnpliktiges eller en till understöd berättigad anhörigs permanenta (9 § i militärunderstödslagen 781/1993)

- hyresbostad
- bostadsrättsbostad
- ägarbostad.

Den sökandes boendeutgifter ersätts i allmänhet till fullt belopp.

1.7.2.1 Boendeutgifter som ska beaktas

Som boendeutgifter beaktas

- hyra eller vederlag
- skötselutgifter för fastighet
- uppvärmningskostnader, vattenavgifter och kostnaderna för elektricitet och gas som betalas separat. Utjämningsräkning för elektricitet ersätts om förfallodagen

och betalningen infaller under tjänstgöringstiden eller den månad då tjänstgöringen upphör. Också elräkningar som förfaller under tjänstgöringen ersätts, även om den tjänstgörande har gett upp sin egen bostad.

- nödvändiga möbel- och kabel-TV-avgifter
- räntor på personliga lån som har tagits för anskaffning eller renowing av egen bostad
- räntor på personliga lån som har tagits för betalning av bostadsrättsavgift
- årsavgifterna i sin helhet för lån som beviljats enligt aravalagen eller lagen om bostadsproduktion (9 § i militärunderstödslagen 781/1993)

Boendeutgifterna beaktas enligt de faktiska kostnader som förfallit och betalats under tjänstgöringstiden eller den månad då tjänstgöringen upphört (se nedan i punkten Skälighetsbedömning). Om den sökande har betalat en räkning som förfaller under tjänstgöringstiden innan tjänstgöringen inleddes, finns inget hinder för att betala ersättning.

Om en separat utredning över skötselutgifterna för ett egnahemshus inte kan lämnas in, uppskattar FPA utgifterna enligt de skötselutgiftsnormer som tillämpas på det allmänna bostadsbidraget. De normenliga skötselutgifterna innefattar då t.ex. oljeräkningar, samt kostnader för plogning av gården, sotning, tömning av avloppsbrunnar och avfallstransport. I övrigt kan de skäliga maximiutgifter för boende som tillämpas på det allmänna bostadsbidraget inte tillämpas då boendeutgifterna bedöms för bostadsunderstödet.

I regel ersätts bara boendeutgifterna för en bostad som är i bruk. Om bostaden har köpts men man kan flytta in först senare kan ränteutgifter för bostadslånet som förfaller under tjänstgöringstiden 1–2 månader före inflyttningen betalas som militärunderstöd.

Den hyra en underhyresgäst betalar dras av från huvudhyresgästens boendeutgifter eller från boendeutgifterna i en ägarbostad.

Boendeutgifterna fördelas mellan de vuxna i familjen, inte enligt antalet personer.

Boendeutgifter som inte beaktas

Som boendeutgifter beaktas inte avgifter för internet, bastu eller bilplats. Inte heller garantihyra, hyresförskott, bostadsförmedlingsprovision, fastighetsskatt eller hemförsäkring räknas som boendeutgifter. Obligatoriska liv- eller andra försäkringar som hänför sig till bostadslån betraktas inte som boendeutgifter som ska ersättas.

Boendeutgifterna fördelas mellan de vuxna i familjen, inte enligt antalet personer.

Sambor som bor på hyra

När en värnpliktig som är sammanboende ansöker om bostadsunderstöd och sambon inte är en anhörig som är berättigad till understöd (de har inte ett gemensamt barn under 18 år att försörja), beaktas som boendeutgifter bara den sökandes andel, dvs. hälften av boendeutgifterna (också om sambons barn hör till familjen).

Om de sammanboende får gemensamt allmänt bostadsbidrag beaktas som boendeutgifter med avseende på bostadsunderstöd hälften av skillnaden mellan boendeutgifterna och det allmänna bostadsbidraget.

Sambor som bor i ägarbostad

När en värnpliktig som är sammanboende ansöker om bostadsunderstöd och sambon inte är en anhörig som är berättigad till understöd (de har inte ett gemensamt barn under 18 år att försörja) och de äger bostaden tillsammans, beaktas hälften av alla boendeutgifter (också om sambons barn hör till familjen).

Den ena sambon äger bostaden ensam

Ränteutgifter godkänns bara för ägaren om inte den andra sambon med kvitton påvisar att hen har betalat en del av utgifterna redan före tjänstgöringen började. Övriga boendeutgifter halveras och inga betalningskvitton krävs över att den andra parten har betalat en del.

Om de sammanboende får gemensamt allmänt bostadsbidrag beaktas som boendeutgifter med avseende på bostadsunderstöd skillnaden mellan den värnpliktiges egen andel av boendeutgifterna och hälften av bostadsbidraget.

Boendeutgifter vid boende utomlands

Bostadsunderstöd kan betalas för boendeutgifterna i en bostad i utlandet som innehas av en värnpliktig som träder i tjänst från utlandet eller hans anhöriga. Boendeutgifterna ersätts på basis av utredningar. Avgifter av skattenatur ersätts inte.

Bostadsunderstöd kan också betalas för boendekostnaderna för en bostad som hyrts i Finland för den värnpliktiges tjänstgöringstid. Hyresutgifterna för en bostad som hyrts i Finland kan betalas ungefär till det belopp som en enrummare som hyrts på orten skulle kosta. Övriga boendeutgifter ersätts som för den som är bosatt i Finland.

Sänka återkravsbeloppet eller avstå från återkrav

Boendeutgifterna skälighetsbedöms inte. Hyresutgifter ersätts dock högst enligt gängse hyresnivå på orten.

Boendeutgifterna skälighetsbedöms inte om den sökande före tjänstgöringen har bott i en stor och/eller dyr bostad och själv betalat boendeutgifterna för bostaden.

Om hyran för en bostad som ägs av föräldrarna eller släktingar höjs för tjänstgöringstiden görs ingen skälighetsbedömning av hyran om den inte överskrider gängse hyresnivå på orten.

1.7.2.2 Engångsersättningar

Exempel på bostadsunderstöd som betalas som engångsersättning är

- elräkningar
- sådana räntor på bostadslån som inte betalas månatligen.

Om skötselutgifterna för ett småhus inte betalas enligt normerna betalas exempelvis följande som engångsersättning

- oljeräkningar
- anskaffning av ved
- sotningsräkningar
- tömning av avloppsbrunnar

- avgifter för avfallstransport.

1.7.3 Underhållsbidrag

FPA betalar understöd för barn som är berättigat till underhållsbidrag om den värnpliktige på basis av ett domstolsbeslut eller ett skriftligt avtal som socialvårdsorganet har fastställt är förpliktad att betala underhållsbidrag till ett minderårigt barn månatligen och den värnpliktige inte kan betala bidraget ur sina inkomster eller sin förmögenhet (13 § i militärunderstödslagen 781/1993). Bara den värnpliktiges egna inkomster påverkar understödets storlek.

Understödet till ett barn som är berättigat till underhållsbidrag betalas även om

- den värnpliktige före tjänstgöringen har underlåtit att betala underhållsbidraget
- underhållsbidraget har fastställts bara för tjänstgöringstiden
- underhållsbidraget för tjänstgöringstiden har fastställts till ett högre belopp än före tjänstgöringen.

Ett barn till vilket den värnpliktige har ålagts att betala underhållsbidrag beviljas inte grundunderstöd.

1.7.4 Utgifter som ersätts i form av särskilt understöd

En anhörig till en person som är berättigad till militärunderstöd kan enligt prövning beviljas särskilt understöd för nödvändiga och skäliga utgifter som motsvarar de personliga omständigheterna och de lokala förhållandena (10 § i militärunderstödslagen 781/1993).

Utgifter som berättigar till särskilt understöd är bl.a.

- andra än ringa utgifter för hälso- och sjukvård (t.ex. läkarordinerade mediciner, sjukhusavgifter, tandvårdskostnader, utgifter för synundersökningar och anskaffning av glasögon)
- utgifter som hänför sig till barnavård (t.ex. barnvagn, sittvagn, säng eller bilbarnstol, högst enligt den genomsnittliga prisnivån)
- räntor på den anhörigas studielån (se Räntor på studielån)
- flyttkostnader
- begravningskostnader
- kostnader för arbetsresor som överstiger 750 euro per år

Anskaffning av möbler, hushållsmaskiner och annat som hänför sig till att skaffa sig ett hem ersätts inte. Kostnader för reparation av hushållsmaskiner ersätts i allmänhet inte, men i fråga om barnfamiljer kan man överväga saken från fall till fall.

Barnavårdsartiklar kan köpas och ersättning sökas redan innan barnet föds, men ansökan avgörs först då barnet har fötts. Utgifter som hänför sig till barnavård ersätts inte om barnet föds först efter den månad då tjänstgöringen avslutats. Avgörandet om ersättning kan göras först då barnet har fötts.

Särskilt understöd kan beviljas även om den anhöriga som är berättigad till militärunderstöd inte får grundunderstöd eller bostadsunderstöd.

1.7.5 Ränteutgifter för studielån

Den värnpliktige själv kan på ansökan få räntorna på sina studielån ersatta i form av militärunderstöd (lagen om studiestöd 65/1994 och den upphävda lagen om studiestöd 28/1972) om räntorna förfaller till betalning och betalas under tjänstgöringstiden eller den månad då tjänstgöringen upphör. Ersättning betalas också om den sökande har betalat en ränta som förfaller under tjänstgöringstiden redan innan tjänstgöringen inletts. En förutsättning är att den värnpliktige inte har fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning eller under föregående månad. Om den värnpliktige har fått studiestöd läggs räntan till lånekapitalet (34 § i lagen om studiestöd 65/1994). Räntan läggs till kapitalet under de terminer för vilka den studerande har haft studiestöd samt under den termin som följer genast efter en sådan termin.

Räntorna på marknadsbundna studielån förfaller i allmänhet i juni och december. Den värnpliktige kan emellertid ha kommit överens om att betala räntorna månatligen. Då kan ersättningen betalas månatligen. Räntorna på gamla studielån förfaller i mars och september.

1.7.6 Inkomster och avdrag

På understödets storlek inverkar den värnpliktiges och de till understödet berättigade anhörigas faktiska disponibla inkomster under tjänstgöringstiden. Intjäningsprincipen tillämpas på militärunderstödet, dvs. det avgörande är när inkomsterna tjänas. Tidpunkten för betalningen av inkomster och sociala förmåner saknar betydelse.

Då bostadsunderstöd, räntor på studielån och understöd till ett barn som är berättigat till underhållsbidrag betalas beaktas bara den värnpliktiges egna inkomster.

Inkomsterna bedöms som **nettoinkomster**.

Förmögenhet eller avkastning på sådan inverkar inte på militärunderstödet storlek.

1.7.6.1 Löneinkomster

Om de regelbundna inkomsterna varierar från månad till månad kan medeltalet av inkomsterna under tjänstgöringstiden uppskattas som månadsinkomst. Löneinkomster beaktas inte om de gäller bara en månad.

Om inkomsten inte kan inriktas på en viss tid, vilket ofta är fallet med stipendier, kan den divideras med tolv och sedan beaktas som inkomst.

Kontrollera löneuppgifterna i inkomstregistret alltid när den sökande eller en anhörig som är berättigad till understöd har löneinkomster. De uppgifter som fås från inkomstregistret används på samma sätt som ett löneintyg i pappersformat. Inkomstregistret ändrar inte inkomstbegreppet för militärunderstödet eller anvisningarna gällande det.

1.7.6.2 Inkomster av näringsverksamhet

Inkomster av näringsverksamhet bedöms primärt utifrån den värnpliktiges eller dennes makas/makes inkomst enligt den gällande FöPL-försäkringen. Om den sökande uppger att han inte har någon inkomst under tjänstgöringstiden, om företagets verksamhet

t.ex. främst bygger på den värnpliktiges arbetsinsats, bedöms inkomsten inte även om det finns en gällande FöPL-försäkring. Om det inte finns någon FöPL-försäkring kan inkomsten beaktas enligt den sökandes egen uppskattning av nettoinkomsten.

1.7.6.3 Inkomster av jord- och skogsbruk samt stipendier

Inkomsterna för stipendietagare och personer som bedriver jordbruksverksamhet bedöms på motsvarande sätt som [inkomsterna av näringsverksamhet](#), endera utifrån nettoarbetsinkomsten enligt LFöPL-försäkringen eller enligt den sökandes egen uppskattning.

I militärunderstödet beaktas inte inkomster av skogsbruk.

1.7.6.4 Prioriterade inkomster

Som inkomst beaktas inte:

- utkomststöd
- kostnadsersättning som beviljats enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice
- ersättning för uppehälle som har beviljats enligt lagen om folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner
- moderskapsunderstöd
- barnbidrag
- studiepenningens försörjarförhöjning
- förmån enligt lagen om handikappförmåner
- faderskapspenning för den värnpliktige
- den värnpliktiges dagpenning enligt militärtjänstlagen (se www.mil.fi)
- allmänt bostadsbidrag
- skatteåterbäring
- inkomster av förmögenhet, dvs. kapitalinkomster

1.8 Ansökan

Ansökan om militärunderstöd kan göras på blankett SA1r eller i e-tjänsten på FPA:s webbplats.

Den sökande kan vara den värnpliktige, en anhörig som är berättigad till understödet eller dennes vårdnadshavare. Den värnpliktige kan inte ansöka om militärunderstöd i en anhörigs ställe och vice versa.

Ansökan med blankett SA1r

Alla de förmånsdelar som hör till militärunderstödet kan sökas hos FPA med blanketten.

Om den sökande redan har beviljats bostadsunderstöd och söker ersättning för en enskild räkning (t.ex. elräkning) behöver han inte fylla i blankett SA1r på nytt, om det inte har skett förändringar i familjens förhållanden. Räkningen bör dock levereras till FPA-byrån senast under den månad tjänstgöringen upphör.

Ansökan i e-tjänsten

I e-tjänsten kan den värnpliktige söka

- bostadsunderstöd och
- stöd för räntorna på studielån

I e-tjänsten kan den värnpliktiges anhöriga söka

- grundunderstöd
- bostadsunderstöd
- särskilt understöd och
- stöd för räntorna på studielån.

I e-tjänsten kan man också meddela förändringar som inverkar på stödet och begära indragning av löpande militärunderstöd.

Underhållsbidrag som betalas i form av militärunderstöd kan emellertid inte sökas i e-tjänsten.

Ersättning för räntor på studielån

Ersättning för räntor ska sökas separat för båda ränteperioderna (juni och december) på blankett SA1r eller i e-tjänsten på FPA:s webbplats. För ersättning av räntor som förfaller månatligen behövs bara en ansökan gällande den period tjänstgöringen inleds. Med den här ansökan kan räntorna för kommande månader ersättas från och med den månad då tjänstgöringen inleds. Om den sökandes förhållanden förändras, måste han fylla i en ny ansökan.

Om den sökande betalar räntorna för sent efter förfallodagen, ska räntebidrag sökas under betalningsmånaden. Räntebidraget ska emellertid sökas senast under den månad då tjänstgöringen upphör.

Bilagor

Den sökande ska bifoga följande bilagor:

Bostadsunderstöd

- kopia av hyresavtalet
 - en kopia av hyresavtalet behövs dock inte om hyresvärderna deltar i FPA:s förfrågan om hyresavtal, eftersom FPA av dessa hyresvärdar elektroniskt får uppgifter om hyresavtal och hyresförhöjningar
- kopia av betalningskvitto, bankgiroblankett, annat betalningsverifikat eller meddelande om avgiftsförhöjning, där hyran eller vederlaget framgår med specifikation, om hyresbeloppet inte framgår av hyresavtalet.
- kopia av betalningskvitto över uppvärmningskostnader som betalas separat samt över skötselutgifter i egnahemshus om de inte framgår av andra bilagor (t.ex. hyresavtal)
- el- eller gasräkning
 - om ersättning av elräkning söks i e-tjänsten och den sökande vill att ersättningen betalas till hen själv behövs ingen bilaga
- långivarens utredning om betalda räntor på bostadslån. Av utredningen ska framgå när lånet har beviljats, nuvarande lånebelopp och ränteprocent.
- utredning om familjens löneinkomster

- Av kunden begärs inte sådana uppgifter som finns i inkomstregistret. Från inkomstregistret får man uppgifter om inkomst av lön som utbetalats efter 1.1.2019.
- Om ansökan handläggs 1.1–31.3.2019 begärs vid behov en utredning över löneinkomsterna för 2018, t.ex. en lönespecifikation.

Kvitto på hyran och uppvärmningskostnader som betalats separat kan enligt prövning begäras när det finns särskilda skäl att misstänka att den värnpliktige eller en anhörig som är berättigad till understödet inte själv har betalat hyran eller avgifterna.

Grundunderstöd

- utredning om familjens löneinkomster
 - Av kunden begärs inte sådana uppgifter som finns i inkomstregistret. Från inkomstregistret får man uppgifter om löneinkomster som utbetalats efter 1.1.2019.
 - Om ansökan handläggs 1.1–31.3.2019 begärs vid behov en utredning över löneinkomsterna för 2018, t.ex. en lönespecifikation.

Särskilt understöd

- utredning om familjens löneinkomster
 - Av kunden begärs inte sådana uppgifter som finns i inkomstregistret. Från inkomstregistret får man uppgifter om löneinkomster som utbetalats efter 1.1.2019.
 - Om ansökan handläggs 1.1–31.3.2019 begärs vid behov en utredning över löneinkomsterna för 2018, t.ex. en lönespecifikation.

Räntor på studielån

- bankens meddelande och betalningskvitto över räntorna på studielånet eller ett meddelande om direktdebitering, om den sökande betalar räntorna månatligen
 - det räcker med bara ansökan om den sökande betalar räntorna halvårsvis
- utredning över den tjänstgörandes löneinkomster
 - Av kunden begärs inte sådana uppgifter som finns i inkomstregistret. Från inkomstregistret får man uppgifter om löneinkomster som utbetalats efter 1.1.2019.
 - Om ansökan handläggs 1.1–31.3.2019 begärs vid behov en utredning över löneinkomsterna för 2018, t.ex. en lönespecifikation.

Om den sökande vill att FPA betalar räntorna direkt till banken måste understödet sökas i så god tid att räntorna hinner betalas senast på förfallodagen.

Underhållsbidrag

- kopia av underhållsavtalet, om det inte redan tidigare har lämnats in
- utredning över den tjänstgörandes löneinkomster
 - Av kunden begärs inte sådana uppgifter som finns i inkomstregistret. Från inkomstregistret får man uppgifter om löneinkomster som utbetalats efter 1.1.2019.
 - Om ansökan handläggs 1.1–31.3.2019 begärs vid behov en utredning över löneinkomsterna för 2018, t.ex. en lönespecifikation.

1.8.1 Hur ett ärende inleds

Läs om hur ett ärende inleds.

Sätt att inleda ett ärende

Ett ärende kan inledas **skriftligt** (också elektroniskt) eller **med FPA:s samtycke muntligt**. Av ansökan ska framgå yrkandena och grunderna för dem. Vid ansökan om FPA-förmåner tillämpas särbestämmelser enligt vilka förmånerna i regel ska sökas på separat fastställda ansökningsblanketter.

Ansökan per post eller personligen inlämnad

Då en förmån söks med ansökan ska ansökningsblanketten undertecknas. Ifall en ansökan inte gjorts på en ansökningsblankett ska ärendet anhängigregistreras och den sökande ombes fylla i en ansökningsblankett. Om en ansökan inkommer undertecknad t.ex. per post, behöver underskrift inte inhämtas, ifall det inte finns anledning att betvivla ansökningens autenticitet eller integritet, och det inte heller råder något tvivel t.ex. om att ansökan motsvarar klientens önskemål. Läs också i Komplettering av handlingar under Komplettering av ansökningsblanketten och Underskrift

Ett ärende kan inledas också utifrån en bristfällig ansökan. En bristfällig ansökan skickas inte tillbaka till kunden, utan man ber kunden komplettera den. Begäran om komplettering av ansökan kan göras per sms, telefon eller brev. Läs även Komplettering av handlingar.

Kunden har rätt att på begäran få ett intyg över att en handling tagits emot (Kvitto på att handlingar lämnats in på en FPA-byrå YHT02r).

I e-tjänsten MittFPA

I fråga om en del av förmånerna kan kunden inleda ett ärende också med en elektronisk ansökan i e-tjänsten MittFPA.

Kunden ska då identifiera sig antingen med sina nätbankskoder, med ett mobilcertifikat eller med ett elektroniskt identitetskort. Den som lämnat in en ansökan i MittFPA får en automatisk bekräftelse på att ansökan har tagits emot. Om ansökan inte kan göras i MittFPA kan kunden i fråga om de flesta av FPA-förmånerna göra ansökan med en pdf-blankett. Pdf-blanketten skickas då i MittFPA som bilaga till ett meddelande.

Ett ärenden kan också annars inledas med ett meddelande i MittFPA.

Läs om [FPA:s e-tjänst](#).

Per e-post eller fax

Ett ärende kan inledas också via e-post eller fax. Av uppgifterna om att ärendet inlets ska framgå vad ärendet gäller samt avsändarens namn och kontaktinformation.

Av datasäkerhetsskäl ska **förmånsärenden** emellertid **inte** (uppgifter som gäller förmån, ansökningar eller bilagor) skötas **per e-post**, eftersom det tekniskt är enkelt att ändra uppgifter som gäller avsändaren. Elektronisk identifiering ingår inte i FPA:s e-postsystem. FPA kan inte instruera eller uppmana kunderna att skicka in sekretessbelagda uppgifter per e-post. Därför anger FPA inte e-postadresser dit man kan skicka meddelanden som gäller förmånsärenden. Se anvisningen om hur man ska gå till väga om kunden skickar en förmånsansökan, bilagor eller en besvärsskrift per e-post. Som elektronisk tjänst erbjuder FPA en datasäker e-tjänst [MittFPA](#). Om ett meddelande som gäller en förmån skickas till FPA per e-post kan man inte vid

FPA garanterar att e-posten inkommer till FPA och att förmånsärendet inleds. Om ett elektroniskt meddelande skickas till en myndighet sker det på avsändarens eget ansvar. Därmed bär avsändaren ansvaret för att e-postmeddelandet kommer fram.

En ansökan som lämnats in per fax inleder ärendet den dag faxet kommer fram. Underskriften på en ansökan som sänts per fax är tillräcklig om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla att handlingen är autentisk och innehållet oförändrat. I så fall behöver den ursprungliga ansökningsblanketten inte lämnas in senare.

Muntligen

I vissa situationer kan ett ärende inledas också på grundval av kundens muntliga ansökan eller meddelande (t.ex. indragning av förmån eller rättelse av beslut till kundens fördel). Uppgifter som lämnats muntligen ska alltid dokumenteras under Yhteydenotto i Oiwa. Skapa vid behov ett Toimeksiantotyö (uppdrag) och länka kontakten till detta.

Läs mer om muntlig ansökan.

1.8.1.1 Avsändarens ansvar

Avsändaren svarar för att handlingen kommer till rätt adress inom rätt tid. Det är i första hand kundens skyldighet att ta reda på vilken myndighet som har till uppgift att behandla handlingen. Kunden svarar också för att handlingen kommer fram till den behöriga myndigheten inom utsatt tid. Att t.ex. posten blivit försenad frantar inte avsändaren ansvaret. Kunden ska försäkra sig om att frimärkena på brevet räcker till. Läs också om överföring av handlingar.

1.8.1.2 Överföring av handlingar

Om en ansökan eller en annan handling felaktigt har inkommit till FPA får den inte lämnas obehandlad, utan den ska utan dröjsmål överföras till den myndighet som anses behörig i ärendet.

Läs om överföring av handlingar.

1.8.2 Vem kan söka förmåner?

I de här anvisningarna redogörs för de allmänna reglerna för vem som kan ansöka om förmåner i olika situationer. Dessutom finns det förmånsspecifika bestämmelser som antingen kan avvika från de här allmänna anvisningarna eller komplettera dem. När det gäller förmånerna se också avsnittet Betalning.

1.8.2.1 Personen själv

en person som fyllt 18 år

- söker i regel sina förmåner själv

- kan befullmäktiga en annan person, dvs. ett ombud, att sköta sina ärenden (t.ex. söka en förmån)
- kan söka en förmån själv, även om hen har en intressebevakare
 - om inte förmyndarmyndigheten har begränsat hens handlingsbehörighet
- är myndig om inte förmyndarmyndigheten har förklarat hen omyndig vid förordnandet av en intressebevakare
 - för en person som omyndigförklarats söker intressebevakaren förmåner.

Läs mer om partsställning och förande av talan, intressebevakare som förordnas för myndig person, parallell talerätt, begränsning av handlingsbehörigheten och omyndigs talan

Personer under 18 år

- är omyndiga och det är i allmänhet intressebevakaren som ansöker om förmåner på deras vägnar.
 - intressebevakare är i allmänhet **vårdnadshavaren**.
- en person som fyllt 15 år är omyndig
 - men hen har även **rätt att själv söka** förmåner.
- **se också närmare om förfaranden gällande olika förmåner**

Om en person inte har rätt att ansöka om en förmån själv men ändå har lämnat in en förmåsansökan ska du kontakta intressebevakaren eller vårdnadshavaren.

Läs mer om förande av minderårigs talan

1.8.2.2 Intressebevakare

Om **en intressebevakare har förordnats att sköta huvudmannens** (den person som har intressebevakare) **ekonomiska angelägenheter** eller ekonomiska angelägenheter och förmögenhet/egendom

- har intressebevakaren **rätt** att ansöka om en förmån på huvudmannens vägnar.
- och huvudmannens **handlingsbehörighet inte har begränsats** beträffande skötseln av ekonomin kan ansökan göras och undertecknas **antingen av huvudmannen själv eller av intressebevakaren**. Om förmånen söks eller ansökan undertecknats av huvudmannen själv, **ska intressebevakaren höras i ärendet**.
- men huvudmannens rättshandlingsförmåga **är begränsad** så att hen inte kan sköta sina ekonomiska angelägenheter kan förmånen sökas och ansökan undertecknas **endast** av intressebevakaren
- och om huvudmannen **omyndigförklarats** kan förmåner sökas **endast** av intressebevakaren
- förmånen utbetalas till intressebevakaren eller på det konto tillhörande förmånstagararen som intressebevakaren bestämt.

FPA får information om intressebevakaren från befolkningsdatasystemet.

Uppgiften om intressebevakningen syns med hjälp av förfrågan HEKY/henkilötiedot/Perhetiedot.

Uppgiften om intressebevakningen syns i vyn Asiakkaan palvelutiedot i Oiwa.

Kontrollera innehållet i intressebevakarens **uppgifter** med en förfrågan i registret över förmynderskapsärenden. I registret över förmynderskapsärenden syns

- intressebevakarens namn och identifieringsuppgifter

- uppgift om tidpunkterna när intressebevakningen börjar och upphör
- uppgift om intressebevakarens uppdrag och om personens handlingsbehörighet (om den är begränsad eller inte)
- uppgift om vilken myndighet som avgjort ärendet.

Denna förfrågan kan göras via förmånssidorna under Ratkaisutyö, punkten Työvälineet (Holhousasioiden rekisteri). Förfrågan görs med förmånstagarens personbeteckning. Behörighet för att göra förfrågan ska sökas i systemet för hantering av behörigheter i Tahti (KVH) / Etuuskyselyt / Holhousrekisterin kyselijä.

Notera att ett giltigt intressebevakarförordnande har kunnat lämnas in till FPA även i samband med en annan ansökan. Förordnandet finns då bland kundens dokument i Oiwa.

Läs mer om intressebevakare för en myndig person, intressebevakarens parallella talerätt, begränsande av handlingsbehörighet och intressebevakarens talerätt, talerätt för omyndiga personer över 18 år och intressebevakningens upphörande.

1.8.2.3 Intressebevakningsfullmäktig

En intressebevakningsfullmäktig kan söka förmåner för sin huvudman

- om en intressebevakningsfullmakt har fastställts och registrerats på behörigt sätt och den omfattar skötseln av ekonomiska angelägenheter, såsom förmånsärenden – betalas stödet in på det konto som intressebevakningsfullmäktigen uppgett.

FPA får information om intressebevakningsfullmakten ur befolkningsdatasystemet.

- Intressebevakningsfullmakten antecknas i registret över förmynderskapsärenden.
- Med hjälp av förfrågan HEKY/henkilötiedot/Perhetiedot får du information om gällande intressebevakningsfullmakter.
- Uppgiften om intressebevakningsfullmakten syns i vyn Asiakkaan palvelutiedot i Oiwa.
- I **registret över förmynderskapsärenden** får man med en registerförfrågan fram **intressebevakningsfullmäktigens namn** och identifikation.
- Närmare information om intressebevakarens uppdrag framgår av intressebevakningsfullmakten.
- Kontrollera också alltid intressebevakningsfullmaktens innehåll.
- Om fullmakten inte har fogats till ansökan och den inte har lämnats in till FPA tidigare ska du be intressebevakningsfullmäktigen om en kopia av intressebevakningsfullmakten.

Läs mer om intressebevakningsfullmakt och om förfarandet då en intressebevakningsfullmäktig sköter ekonomiska ärenden.

1.8.2.4 Ombud, dvs. befullmäktigad

Ett ombud, dvs. en befullmäktigad, kan ansöka om en förmån på huvudmannens vägnar. Ombudet ska

- visa upp en fullmakt eller
- på något annat tillförlitligt sätt bevisa att hen har rätt att företräda fullmaktsgivaren.

Om ombudet är ett offentligt rättsbiträde, en advokat som hör till Finlands Advokatförbund eller ett rättegångsbiträde med tillstånd behöver hen inte visa upp någon fullmakt för FPA **om det inte finns skäl att betvivla** befullmäktigandets riktighet.

Det förs ett offentligt register över rättegångsbiträden med tillstånd (register över rättegångsbiträden). Uppgiften om huruvida en jurist har tillstånd att verka som rättegångsbiträde kan kontrolleras via justitieförvaltningens e-tjänst (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>). Att en advokat är medlem av Finlands Advokatförbund kan kontrolleras på Advokatförbundets webbsidor under Sök advokat. (www.asianajaliitto.fi/advokattjanster/sok_advokat).

Fullmaktsgivaren måste dock **sköta ärendet personligen** om det är nödvändigt för att ärendet ska kunna utredas.

Läs mer om ett ombuds rätt att med stöd av fullmakt handla på huvudmannens vägnar och omombud utan fullmakt).

1.8.2.5 Nära anhörig eller annan person

En nära anhörig eller en person som huvudsakligen tagit hand om den sökande **kan ansöka om en förmån för dennes räkning**

- om personen på grund av sjukdom eller ålderdom eller av någon annan sådan orsak **inte själv kan** söka en förmån (eller i övrigt sörja för sina förmånsintressen och -rättigheter) och **inte har någon intressebevakare**. Detta förutsätter också att FPA godkänner att den anhöriga eller en annan person handlar på den sökandes vägnar och att det finns **en bestämmelse om detta i förmånslagen**.
- förmåner enligt folkpensionslagen (FPL 568/2007 54 § 2 mom.)
- handikappförmåner (570/2007 15 § 2 mom.)
- rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005 5 kap. 42 §)
- bostadsbidrag för pensionstagare (PBL 571/2007 3 kap. 20 § 2 mom.)
- förmåner enligt sjukförsäkringslagen (SFL 1224/2004 15 kap. 2 § 3 mom. och
- ärenden som gäller tolktjänst för personer med funktionsnedsättning (133/2010 13 § 2 mom.)

En sådan person behöver inte uppvisa någon fullmakt, utan hens agerande i ärendet bygger på godkännande från FPA:s sida.

Läs mer om hur en nära anhörig eller en annan person som tagit hand om huvudmannen får föra huvudmannens talan och om hur godkännandet registreras.

1.8.3 Ansökningstid

Militärunderstöd ska sökas senast under den månad då tjänstgöringen upphör. För militärunderstödet finns ingen retroaktiv ansökningstid. (15 § i militärunderstödslagen 781/1993)

Militärunderstöd beviljas och dess belopp höjs tidigast från och med början av ansökningsmånaden om det inte finns särskild orsak att höja stödet för en tidigare period. Svårigheter att söka militärunderstöd som beror på tjänstgöringen eller på att den sökande inte kände till att ansökan inte kan göras retroaktivt har enligt praxis inte godkänts som särskild orsak. (15 § i militärunderstödslagen 781/1993)

1.8.4 Användning av uppgifter om tjänstgöringen

FPA har ett avtal med Forsvarsmakten och arbets- och näringsministeriet om att dessa överläter uppgifter elektroniskt om värnpliktiga som träder i tjänst och som fullgör värnplikt.

Forsvarsmakten förmedlar förhandsuppgifter om värnpliktiga som träder i tjänst till FPA. Därtill lämnar Forsvarsmakten uppgifter om dem som fullgör värnplikt i följande situationer:

- då tjänstgöringen börjar
- då tjänstgöringen upphör som fullgjord
- då tjänstgöringen avbryts för minst 14 dygn
- då tjänstgöringen återupptas efter ett avbrott på minst 14 dygn
- då en ledighet om minst 14 dygn av personliga skäl börjar
- då en ledighet om minst 14 dygn av personliga skäl slutar
- då tjänstgöringen fortsätter vid civiltjänstcentralen (efter utbildningsperioden)
- då civiltjänstgöringsplatsen ändras

Arbets- och näringsministeriet förmedlar motsvarande uppgifter om civiltjänstgörare gällande tjänstgöringstiden till FPA. Ministeriet lämnar emellertid inte ut förhandsuppgifter om civiltjänstgörare som träder i tjänst. För en del av civiltjänstgörarna hittas inte en tjänstgöringsplats genast efter utbildningsperioden. En del av dem avbryter tjänstgöringen medan en tjänstgöringsplats söks och då får FPA elektroniskt en anmälan om avbrottet. Civiltjänstcentralen strävar ändå efter att alla skulle stanna i Lapträsk, där en tjänstgöringsplats kan sökas effektivt.

Civiltjänstcentralen fyller i en skriftlig anmälan om dem som stannar där genast efter utbildningen och på nytt då personen inleder sin tjänstgöring. Den som söker militärunderstöd får blanketten med sig eller så faxas den till hembyrå. Blanketten fylls i också gällande de s.k. legionärer som stannar hela resten av tiden för specialuppgifter vid civiltjänstcentralen i Lapträsk.

Trädande i tjänst

Om du, då du fattar avgörandet, inte ännu vet om beväringen eller civiltjänstgöraren verkligen har trätt i tjänst, överväg om du ska bevilja militärunderstöd trots att uppgiften saknas. Om uppgiften saknas inför programmet i samband med beviljandet av militärunderstöd ett betalningshinder som gäller fram till början av månaden efter att personen trätt i tjänst. Uppgiften om betalningshindret skrivs ut i hembyråns TORE-förteckning Tarkistettavat asiat / Maksaminen estynyt och TOKY-förteckningen Etuuskien seuranta /Maksusteet. När uppgift om att personen har trätt i tjänst har erhållits avlägsnar programmet betalningshindret i satskörningen.

Kontrollera vid behov genom OSKY om den sökande har trätt i tjänst vid truppförbandet. Om det visar sig att den värnpliktige inte alls har trätt i tjänst ska du höra honom och rätta beslutet om militärunderstöd genom att meddela ett avslagsbeslut som gäller från tidpunkten för beviljandet. Om den värnpliktige har trätt i tjänst men uppgiften inte av någon anledning har inkommit förrän betalningshindret införts, återuppta betalningen av militärunderstödet genom att avlägsna betalningshindret och inled utbetalningen av de retroaktiva posterna.

Anvisning om inkvartering

Om en civiltjänstgörare eller en anhörig söker bostadsunderstöd ska hen lämna in också tjänstgöringsplatsens skriftliga anvisning om inkvartering. Om anvisningen om inkvartering saknas kan du bevilja militärunderstöd högst till utgången av den månad då grundutbildningen i Lapträsk upphör. När anvisningen om inkvartering inkommit kan du bevilja fortsatt militärunderstöd som justeringsbeslut eller om betalningen har ställts in kan du meddela ett nytt beslut om militärunderstöd.

Avbruten tjänst

När FPA får uppgift från Försvarsmakten eller från arbets- och näringsministeriet om att tjänstgöringen avbryts för minst 14 dygn eller om att en ledighet av personliga skäl på minst 14 dygn inleds gör programmet vid satskörningen avbrottet till början av följande månad. Uppgiften om betalningshindret skrivs ut i hembyråns TORE-förteckning Tarkistettavat asiat / Maksaminen estynyt och TOKY-förteckningen Etuuksien seuranta / Maksusteet. Om den avbrutna tjänstgöringen återupptas och uppgiften om detta inkommer till FPA innan utbetalningen av betalningsposten plockas, avlägsnas betalningshindret i satskörningen. Om återgången i tjänst sker under en annan månad än avbrottet, skrivs fallen ut i TORE-förteckningen Tarkistettavat asiat / Palvelus jatkuu keskeytyksen jälkeen.

Betalningshinder verkställs

Om ingen uppgift om återgång i tjänst inkommer och betalningshindret verkställs ska du skicka den sökande en uppmaning att fylla i och lämna in ansökan om militärunderstöd. När du får ansökan ska du endera dra in militärunderstödet från början av månaden efter avbrottet i tjänstgöringen eller avlägsna betalningshindret om det inte finns någon orsak att dra in understödet. Om ingen ansökan inkommer ska du dra in militärunderstödet utan ansökan. Den sökande får ett beslut om indragningen. Om tjänstgöringen har avbrutits under samma månad som den inleddes ska du undersöka om den sökande har fått rätt till militärunderstöd.

Återupptagen tjänst

Om FPA får uppgift om att avbruten tjänstgöring fortsätter och militärunderstödet redan har dragits in skrivs fallet ut i TORE-förteckningen Tarkistettavat asiat / Keskeytynyt palvelus jatkuu. Om det har gått mer än två månader mellan tidpunkten för avbrottet eller indragningen och det nya beslutet ska du be den sökande lämna in en ny ansökan. Om avbrottet varar högst två månader, ska du meddela ett positivt beslut gällande en ny ärendehelhet utan ansökan om du anser att omständigheterna är oförändrade.

Byte av tjänstgöringsform

Om en person i militärtjänst övergår till civiltjänstgöring eller en civiltjänstgörare övergår i militärtjänst får FPA uppgift om att tjänstgöringen avbrutits av Försvarsmakten eller av arbets- och näringsministeriet. På basis av uppgiften om avbrott inför programmet betalningshinder. Be då att få en ny ansökan. Vid övergången dras det tidigare militärunderstödet in och ärendehelheten avslutas. Meddela den sökande ett beslut om indragningen. Bevilja understödet på nytt genom att inleda ett nytt ärende. Avgörandet skapar då en ny ärendehelhet.

Hemförlovning

När FPA får uppgift om att en beväring eller en civiltjänstgörare har fullgjort sin tjänstgöring dras militärunderstödet automatiskt in vid satskörningen från början av månaden efter tjänstgöringens slut. Datum för indragning av militärunderstödet är den sista dagen i månaden före indragningen. Inget beslut meddelas om indragningen. Förmånshandläggaren gör emellertid indragningen och meddelar mottagaren av militärunderstödet ett beslut om det är frågan om en person som har underhållsbidrag och om indragningen leder till felaktig utbetalning. I sådana fall inför programmet betalningshinder och fallen förs till TORE-förteckningen Tarkistettavat asiat.

1.8.5 Begäran om tilläggsutredningar

Läs mer om utredande av ärenden och om begäran av tilläggsutredning.

Om ansökan är bristfällig ska man be att kunden kompletterar uppgifterna på ansökningsblanketten eller lämnar in sådana handlingar som behövs som bilaga till ansökningsblanketten. Innan du ber om tilläggsutredningar ska du ta reda på om FPA redan har uppgiften och om den kan användas (till exempel uppgifter som kunden har lämnat i samband med tidigare ansökningar eller andra förmåner, familjemedlemmars uppgifter). Om FPA redan har tillgång till uppgifterna ska inga nya utredningar begäras. Alla tilläggsutredningar som behövs för att avgöra ett ärende ska i möjligaste mån begäras på en och samma gång.

Observera att olika förmånslagar har bestämmelser om när FPA får begära tilläggsutredningar direkt från en utomstående aktör. Läs mer om att få information av andra aktörer.

Med meddelandetjänsten, genom att ringa eller skriva

- Prioritetsordningen för begäran om tilläggsutredningar är i förmånshandläggningen följande:
 - Meddelandetjänsten eller telefon
 - Kundbrev (om det inte är möjligt att kontakta klienten per telefon eller via meddelandetjänsten eller det inte är lämpligt i kundens situation)
- Tilläggsutredningar begärs i första hand med meddelandetjänsten eller per telefon beroende på vilket sätt som är mer ändamålsenligt och fungerar bättre för att slutföra ärendet.
- Om kunden inte kan nås med ett meddelande eller per telefon skickas ett kundbrev.
- Meddela kunden när FPA senast behöver få tilläggsutredningen. Informera samtidigt kunden om att ärendet kan avgöras efter att tidsfristen gått ut även om hen inte lämnar in någon tilläggsutredning.
- Anteckna i samband med en muntlig begäran om tilläggsutredning under Yhteydenotto i Oiwa vilka tilläggsutredningar du har begärt och när de senast ska lämnas in.
- Om kunden redan har ett arbete under behandling i Oiwa ska kontakten fogas till arbetet och vid behov ska en ny väntetid anges.
- Instruera kunden att lämna in de nödvändiga bilagorna i första hand via Meddelanden > Skicka meddelande eller bilaga i [MittFPA](#), eller meddela kunden den svarsadress dit bilagorna kan skickas. Adresserna hittar du t.ex. på [fpa.fi](#)

under Privatpersoner - [Postadresser](#). Postboxadresserna anges enligt kundens bostadsort.

Meddelandetjänsten används i förmånshandläggningen då man begär tilläggsutredningar när kunden har godkänt att meddelandetjänsten används på webben. Det lönar sig att använda meddelandetjänsten i första hand i sådana fall när man inte behöver göra någon helhetsmässig kartläggning av kundens livssituation eller servicebehov.

Om man försöker ringa kunden men inte får svar skickas ett sms per dator från 16100-tjänsten (**via Ingångssidan på Sinetti**)

- FPA har gemensamma mallar för sms som kan användas vid olika situationer och för olika behov. Förmånsspecifika mallar för sms finns på sidan Etuuksien ohje under rubriken Työvälineet.
- Den mall du använder kan du vid behov redigera vad gäller telefonnumret du ger till kunden.
- Kopiera sms:et innan du skickar det och registrera det under Yhteydenotto i Oiwa.

Det är bra att be om tilläggsutredningar med kundbrev om det är ändamålsenligt med tanke på kundens situation, mängden utredningar eller utredningarnas art. I krävande förmånsfall kan det ändå vara klokt att försöka nå kunden till exempel per telefon i ett par dygn innan man skickar ut ett kundbrev.

Kunden kan lämna in tilläggsutredningarna som bilaga i meddelandetjänsten, muntligt eller skriftligt. Kunden kan t.ex. per telefon komplettera med uppgifter som inte uppgetts på ansökningsblanketten. De externa utredningar som ska fogas till ansökan, t.ex. löneintyg eller hyresavtal, ska emellertid skickas in via e-tjänsten som bilagor till ett meddelande eller lämnas in skriftligt. Vilka uppgifter som kunden alltid ska lämna in skriftligt har fastställts förmånsvis.

Av datasäkerhetsskäl är e-post inte en officiell kontaktkanal hos FPA. Om kunden ändå sänder en tilläggsutredning eller bilagor per e-post så godkänns de. Läs mer om att lämna in tilläggsutredningar elektroniskt och om att ta emot filbilagor med minnessticka, CD eller mobiltelefon.

Komplettering av en ansökningsblankett

- Om en ansökningsblankett är **bristfälligt ifylld** ska den ursprungliga blanketten inte återsändas för komplettering, utan man ska be klienten redogöra för de uppgifter som saknas på blanketten, i första hand med hjälp av meddelandetjänsten.
- Komplettering eller annan uppgift som klienten lämnat ska antecknas i Oiwa (vid förmåner som inte skannas: på ansökningsblanketten eller på separat papper). Om du på en ansökningsblankett registrerar uppgifter som kunden lämnat ska de uppgifter som du själv har registrerat särskiljas (t.ex. med ditt bomärke) från de uppgifter som kunden egenhändigt antecknat.
- Om underskriften saknas på ansökningsblanketten kan du läsa mer under underskrift.

Läs mer om komplettering av ansökningsblanketten och om komplettering av handlingar.

Tidsfrist för tilläggsutredningar

Läs om tidsfrist för inlämning av tilläggsutredning

- Uppge i samband med begäran om tilläggsutredningar en bestämd tid inom vilken de begärda uppgifterna ska lämnas in. Tidsfristen för att lämna in kompletterande uppgifter är oftast två veckor, men den kan också vara längre om det krävs för att utredningen ska kunna göras. När en begäran om utredning sänds till utlandet bör fristen vara längre. Tidsfristen kan å andra sidan även vara kortare än två veckor, om kunden uppger att hen kan lämna in utredningen redan tidigare.
- Samma tilläggsutredning som man redan bett om ska inte begäras på nytt. Om en kund skriftligt på ansökningsblanketten eller på annat sätt har lovat att lämna in tilläggsutredningar senast ett visst datum, ska du inte be kunden lämna in dessa utredningar.
- Om kunden inte lämnar in tilläggsutredningarna inom utsatt tid kan ärendet avgöras utifrån de uppgifter som finns att tillgå då tidsfristen gått ut.
- Särskilt innan man meddelar ett avslagsbeslut är det bra att kontrollera om det under Yhteydenotto, i kommentarerna eller i kundbrevet finns nämnt att man kommit överens om eller gett kunden en avvikande tidsfrist.
- På begäran av kunden kan tidsfristen förlängas om hen inte kan lämna in tilläggsuppgifterna inom den ursprungliga tidsfristen. Om kunden ber om tilläggstid ska du komma överens med hen om en ny tidsfrist, anteckna den under Yhteydenotto i Oiwa, foga den till det väntande arbetet och vid behov sätta en ny väntetid för arbetet. Tilläggstid kan i regel ges bara en gång. Vid behov kan tidsfristen förlängas också efter detta om dröjsmålet beror på omständigheter som kunden inte råar för.
- Även en utredning som inkommit efter att tidsfristen gått ut ska beaktas i beslutsprocessen. Om beslutet redan fattats kan det rättas vid behov.

1.8.5.1 Tilläggsutredningar i samband med militärunderstöd

Be i första hand om tilläggsutredningar via meddelandetjänsten eller per telefon. Använd brev bara om det inte är möjligt att skicka meddelande eller ringa upp, eller om ingendera lämpar sig för kundens situation.

Du kan använda följande brev som gäller begäran om tilläggsutredning när du ber kunden komplettera en bristfällig ansökningsblankett:

- SAL01r Komplettering av ansökan om militärunderstöd
- SAL02r Justering av militärunderstöd

Om en ansökan har avslagits eller lämnats utan prövning på grund av att den sökande trots begäran inte har lämnat in nödvändiga utredningar inom utsatt tid eller inom besvärstiden, kan du rätta beslutet till kundens fördel om hen senare lämnar in de utredningar som behövs. Du kan då bevilja militärunderstöd från den ursprungliga ansökningstidpunkten.

Komplettering av uppgift i inkomstregistret

Använd i första hand uppgifterna i inkomstregistret när du avgör ansökningar om militärunderstöd.

Begär tilläggsutredningar av kunden endast om

- uppgifterna inte finns i inkomstregistret
- de uppgifter som finns i inkomstregistret behöver preciseras
- uppgifterna väsentligt avviker från de uppgifter som kunden uppgett

- du misstänker att registeruppgifterna är felaktiga.

1.8.6 Återtagande av ansökan

Den som ansöker om militärunderstöd kan återta sin ansökan om det ännu inte har meddelats något beslut.

Återtagandet kan göras muntligen eller skriftligen.

- Om återtagandet görs muntligt ska du anteckna kontakten (Yhteydenotto) i Oiwa och skapa ett uppdrag (Toimeksianto-työ). Uppgiften om att ansökan har inletts ska tas bort ur systemet.
- Om meddelandet om återtagande av ansökan kommer in skriftligt eller genom e-tjänsten ska du ta bort uppgiften om att ansökan är under behandling ur systemet och skicka ett sms till kunden. Om du inte har tillgång till kundens telefonnummer ska du skicka ett brev till kunden där du berättar att ansökan har återtagits på hans begäran. Du kan använda brevmall YHI39.

1.9 Avgörande

Ansökan om militärunderstöd ska handläggas utan ogrundat dröjsmål och ett skriftligt beslut meddelas.

Militärunderstödet påverkar inte erhållandet av någon FPA-förmån och inte heller beloppet av en sådan.

1.9.1 Handläggningsställe

- [Förmånsärenden som gäller kunder med spärrmarkering](#)
- [Förmånsärenden som gäller personer i fängelse](#)
- [Besvär, återkrav och bidragsfusk](#)

Med handläggningsställe avses här det ställe där ett förmånsärende bereds och avgörs.

Beredningen och avgörandet av ett förmånsärende sker huvudsakligen inom det försäkringsdistrikt som bestäms enligt kundens hemkommun. En ansökan kan också, enligt separat överenskommelse, beredas och avgöras inom ett annat försäkringsdistrikt än det som bestäms enligt hemkommunen. Exempelvis beredningen och avgörandet av vissa förmåner eller beredningar och avgöranden som gäller vissa kundgrupper sker centrerat inom FPA. Läs närmare om avvikande handläggningsställen i anvisningen gällande förmånen i fråga.

Försäkringsdistrikt som bestäms enligt hemkommunen

FPA:s förmånssystem fungerar på basis av uppgiften om till vilken byrå kunden hör. Byrån bestäms i regel enligt befolkningsdatasystemets uppgift om stadigvarande boendekommun och postnummer. Om det vid FPA registreras en avvikande byrå för en person kan också försäkringsdistriktet ändras.

Byrån och försäkringsdistriktet för en person fås med förfrågan i HEKY (Henkilön tietojen kysely HEKY > Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot).

Byte av försäkringsdistrikt

När en person flyttar till ett annat försäkringsdistrikt skapas uppgifterna om ansvarsenhet i regel automatiskt i förmånssystemen. Vid behov ska dock personuppgiftsändringar göras via startmenyn i HEMU. Läs mer om förändringar i en persons allmänna uppgifter.

Försäkringsdistriktet ska föra över alla ärenden som har inletts rörande kunden till det nya försäkringsdistriktet.

Flyttning till ett annat försäkringsdistrikt kan även inverka på löpande FPA-förmåner. Som exempel kan nämnas att bostadsbidragstagare som flyttar ska få en justeringsansökan.

Försäkringsdistrikten kan sinsemellan avtala om överföring av ärendehandläggningen i fall där en person önskar få ett visst förmånsärende behandlat vid något annat verksamhetsställe eller något annat försäkringsdistrikt än det där personens ärenden normalt skulle handläggas. Läs mer om byte av försäkringsdistrikt i de tekniska anvisningarna under Kunta- ja toimistotiedot.

Förmånsärenden som gäller kunder med spärrmarkering

Förmånsärenden som gäller kunder med spärrmarkering bereds och avgörs samordnat. Läs mer om centraliseringen av handläggningen av ärenden som gäller kunder med spärrmarkering under Spärrmarkering.

Förmånsärenden som gäller personer i fängelse

Förmånsärenden som gäller personer i fängelse bereds och avgörs centraliserat. Läs mer om den centraliserade handläggningen av ärenden i anslutning till fängelsevistelse i anvisningen Fängelsevistelse och FPA-förmåner och i processbeskrivningen om handläggningen av anmälningar om fängelsevistelse.

Besvär, återkrav och bidragsfusk

Besvärärenden

Ett besvärärende handläggs av den enhet som Oiwa styr arbetet till. Läs också om särskilda förfaranden i handläggningen av besvärärenden.

Återkrav

Hemkommunsdistriktet, den enhet som ansvarar för en förmån eller ett annat separat överenskommet försäkringsdistrikt avgör om en felaktigt utbetald förmån ska återkrävas, meddelar beslut i ärendet och svarar för beslutet tills det vinner laga kraft. Läs mer om var återkravsbeslut meddelas.

Hemkommunsdistriktet och ansvarsenheten svarar också för indrivningsåtgärderna tills ärendet överförs till Indrivningscentret.

Indrivningen av förfallna fordringar sköts samordnat vid FPA:s indrivningscenter. En fordran betraktas som förfallen när beslutet om återkrav av fordran vunnit laga kraft och kunden inte har betalat fordran på överenskommet sätt. Indrivningscentret

sköter indrivningsåtgärderna i fråga om de förmåner beträffande vilka återbetalningen automatiskt följs upp i YHTE-återkravsystemet.

Den enhet som har ansvaret för en viss förmån sköter i regel indrivningar som finns i RAKE-systemet.

Indrivningscentret

Indrivningscentret handhar indrivningen av underhållsbidragsskulder, förmåner och borgensfordringar. Indrivningscentret handhar också andra uppgifter i anslutning till verkställandet av indrivning, t.ex. skuldsaneringar och skuldförlikning, indrivning hos dödsbo och dess delägare samt beslut om fortsatt indrivning och upphörande med indrivning (fall där indrivningen bedöms bli resultatlös). Indrivningscentret sköter indrivningsåtgärder rörande både personer bosatta i Finland och personer bosatta utomlands.

Läs mer om Indrivning av förfallna fordringar.

Misstanke om bidragsfusk

Misstanke om bidragsfusk uppkommer oftast i samband med att felaktiga utbetalningar upptäcks. Utredningen av misstänkt fusk med en förmån som FPA betalar påbörjas alltid i något av FPA:s försäkringsdistrikt. Också arbetsplatskassorna utreder misstankar om bidragsfusk beträffande de förmåner som de beviljat. Likaså utreder Indrivningscentret misstankar om fusk i fall som gäller betalningsbefrielse som centret beviljat. För att reda ut sådant bidragsfusk som misstänks ha förekommit inom flera försäkringsdistrikt ska distrikten i fråga underhandla sinsemellan. En sakkunnig vid gruppen för juridiska tjänster inom Gemensamma tjänster beslutar huruvida en polisanmälan ska göras eller fattar beslut om att man avstår från polisanmälan i fallet.

Läs mer:

Att identifiera misstänkt bidragsfusk

Bidragsfusk

Kännetecken för bidragsfusk

1.9.1.1 Om handlägningsstället för militärunderstöd

Ansökan om militärunderstöd kan lämnas till vilket som helst av FPA:s serviceställen. Handläggningen av ansökningarna har koncentrerats. Alla finskspråkiga ansökningar avgörs i Västra försäkringsdistriktet och alla svenskspråkiga i Södra försäkringsdistriktet.

1.9.2 Jäv

Förvaltningslagens bestämmelser om grunderna för jäv för tjänstemän tillämpas på FPA:s personal.

Läs mer om jäv och om handlägnings- och närvaroförbud.

1.9.2.1 Handläggnings- och avgörandeförbud

Om du är jävig får du inte handlägga eller avgöra ett ärende. Du får inte heller vara närvarande när ärendet behandlas så att inte din närvaro påverkar behandlingen.

Läs mer om jäv.

1.9.2.2 Konstaterande av jäv

Primärt förutsätts du **själv** upptäcka och konstatera att du är jävig.

Om **kunden** framför ett påstående om att handläggaren är jävig ska man omedelbart ta ställning till påståendet och avgöra jävsfrågan.

Läs mer om avgörande av jävsfrågor.

1.9.3 Tilläggsutredningar

I avgörandeskedet kan du be den sökande om ytterligare utredningar antingen muntligen eller skriftligen genom att använda breven för begäran om tilläggsutredning SAL01r eller SAL02r. Den sökande ska lämna in bilagorna till ansökan om militärunderstöd skriftligt. Om du vid avgörandet inte ännu vet om beväringen eller civiltjänstgöraren verkligen har trätt i tjänst kan du kontrollera uppgiften med truppförbandet.

1.9.4 Hörande

Hörande innebär att kunden bereds tillfälle att framföra sin egen uppfattning i ärendet före avgörandet.

Läs mer om hörande.

1.9.4.1 När ska kunden höras?

Läs mer om när kunden ska höras och när kunden inte behöver höras.

1.9.4.2 Hur går hörandet till?

Läs om hur hörandet går till och om hörande av huvudman, intressebevakare eller vårdnadshavare samt om muntliga yrkanden och utredningar.

1.9.5 Meddelande av beslut

Förmånsbesluten är **förvaltningsbeslut**. Med förvaltningsbeslut avses avgöranden i förvaltningsärenden som fattas av en myndighet och som medför att behandlingen av ärendet avslutas.

Den sökande ska i regel få ett skriftligt beslut när en förmån beviljas, avslås, dras in, justeras, rättas eller återkrävs. När beslutet är skriftligt får kunden veta motiveringarna till det och kan ta ställning till ett eventuellt överklagande.

Läs mer i förmånsanvisningen om respektive förmån hur man ska göra då man meddelar beslut i sådana fall då en förmånstagare, ett barn eller en intressebevakare har avlidit. Läs också i anvisningen om tillämpningen av förvaltningslagen om situationen då intressebevakningsuppdraget upphör på grund av att förmånstagaren eller dennes intressebevakare avlidit. Då du meddelar ett beslut på grund av förmånstagarens eller ett barns död ska du på ett lämpligt ställe i beslutet lägga till ett beklagande, t.ex. *Vi beklagar sorgen*. Om detta redan tidigare har gjorts skriftligen är det inte längre skäl att uttrycka deltagandet på nytt i beslutet eller brevet.

När det gäller justering av en förmån på grund av en indexjustering meddelas beslut bara på begäran.

I samband med en lagändring kan man i en särskild bestämmelse ange huruvida ett beslut ska meddelas när en förmån justeras på grund av lagändringen. När en förmån justeras å tjänstens vägnar på grund av en lagändring, meddelas i regel inte något beslut annat än på förmånstagarens begäran.

Ett förmånsbeslut är i regel slutgiltigt och ändring i beslutet kan sökas på det sätt som anges i förmånslagstiftningen. I vissa fall ska emellertid ett interimistiskt beslut meddelas. För meddelande om interimistiska beslut redogörs i de förmånsspecifika anvisningarna, i besvär/anvisningarna och i anvisningarna om rättelse och undanröjande av beslut.

Förmånsbesluten är avgiftsfria.

Besluten meddelas på finska eller svenska enligt uppgifterna om språk i befolkningsdatasystemet. Lägga också märke till de situationer där beslutet meddelas på samiska.

I de förmånsspecifika anvisningarna redogörs för till vem beslut ska meddelas.

Läs mer under Avgörande i sak eller avvisande utan prövning, Beslutets form och innehåll och Motivering av beslut.

1.9.5.1 Beslutsmottagare

Mottagare av beslut om militärunderstöd är

- stödtagaren själv, som kan vara endera den värnpliktige, en anhörig eller ett barn som är berättigat till underhållsbidrag
- en person som yrkar på betalning (brutto) och som är intressebevakare. En person eller instans som yrkar på betalning (netto) och som kan vara endera ett socialvårdsorgan, en FPA-byrå, en hyresvärd, en annan person eller inrättning får inte beslutet.

1.10 Anmälningsskyldighet

Den sökande måste utan dröjsmål anmäla om det sker sådana förändringar i förhållandena som kan påverka rätten till militärunderstöd, t.ex. om

- underhållsskyldigheten eller vårdnaden i förhållande till ett barn ändras
- den värnpliktiges inkomster förändras

- tjänstgöringen avbryts eller upphör.

1.11 Avbrott i utbetalningen

Militärunderstödet kan inte ställas in, men utbetalningen kan förhindras med betalningshinder.

1.12 Indragning

Militärunderstödet dras in då FPA får meddelande om att den värnpliktige har hemförlovats eller avbrutit tjänstgöringen för minst 14 dygn. Militärunderstöd utbetalas till slutet av hemförlovningsmånaden eller den månad då tjänstgöringen avbrutits (14 § i militärunderstödlagen 781/1993).

1.12.1 Indragning på begäran

Militärunderstödet kan dras in på mottagarens muntliga eller skriftliga begäran.

Militärunderstödet kan också dras in retroaktivt.

1.13 Felaktig utbetalning

Felaktig utbetalning av militärunderstöd eller en ökning av felaktig utbetalning uppstår i samband med ett justerings- eller indragningsbeslut. Programmet styr dig att välja skärmen Liikamaksu (Felaktig utbetalning), som visar den tid för vilken den felaktiga utbetalningen uppstått och det överskjutande beloppet. Du kan redan i detta skede besluta om eventuellt frångående av återkrav av det felaktigt utbetalda beloppet eller att beslut om återkrav fattas senare. På den här sidan ska du också ta ställning till huruvida förmånstagaren ska höras eller inte.

1.13.1 Återkrav

Gemensam anvisning för alla förmåner om återkrav.

1.14 Justering

Militärunderstödet justeras om förhållandena för mottagaren eller en anhörig som är berättigad till understödet förändras eller behovet av understöd förändras (12 § i militärunderstödslagen 781/1993). Förändringen kan bestå i t.ex.

- ändrade boendeutgifter
- inledande av arbete
- barns födelse.

Som handläggare av militärunderstödet kan du göra en justering som baserar sig på de uppgifter du fått per telefon. Uppmana vid behov den sökande att göra en ansökan på webben eller skicka tilläggsutredningsbrev SAL02r till hen.

Militärunderstödet justeras inte

- på grund av förändrade inkomster om inkomsten är av engångsnatur och i sin helhet gäller retroaktiv tid
- om inkomstförändringen är så liten att den inte har någon betydelse för försörjningen. En sådan förändring är om inkomsterna förändras med ungefär 30 euro per månad.

Ingen justering görs heller om förändringen sker efter att den värnpliktige har slutfört sin tjänstgöring. Om den värnpliktige t.ex. hemförlovas 1.1 och han genast börjar arbeta justeras militärunderstödet inte.

Justeringstidpunkt

Militärunderstödet justeras räknat från tidpunkten då förhållandena förändrades. Om t.ex. ett arbetsförhållande inleds eller ett barn föds 16.5, justeras militärunderstödet från och med 16.5 och för varje dag som berättigar till understöd betalas 1/30 av understödets månatliga belopp.

Om beloppet av militärunderstödet höjs vid justeringen görs justeringen från och med tidpunkten för förändringen. Justeringen kan emellertid göras tidigast från början av den månad ansökan lämnats in om det inte finns särskilda skäl för att höja understödet från en tidigare tidpunkt (15 § i militärunderstödslagen 781/1993).

En sänkande justering görs från tidpunkten då grunderna förändrades.

Justering baserad på muntlig kontroll

Som handläggare av militärunderstödet kan du ringa upp den sökande och utifrån de uppgifter du fått per telefon göra en justering som baserar sig på den muntliga kontrollen. Detta förutsätter att FPA har de uppgifter som krävs för justeringen. De uppgifter som behövs vid en justering baserad på muntlig kontroll går alltid igenom med den sökande.

Justering utifrån muntlig kontroll kan göras gällande följande uppdragstyper:

- Yleistietomuutos (Förändringar i de allmänna uppgifterna)
- Tarkistettava asia (Ärende som ska kontrolleras)
- Toimeksianto -työ tarkenteella Muutto (Uppdragsarbete med preciseringen flyttning)

Utred den sökandes eller familjens situation som helhet innan du ringer upp den sökande.

- Kontrollera de inkomsteruppgifter som FPA känner till.
- Utred om hyresvärden är en hyresvärd som finns med i FPA:s elektroniska förfrågan om hyresavtal.
- Kontrollera uppgifterna om de boende (Asukastiedot).

Efter att du utrett situationen som helhet ska du överväga om det är fråga om en sådan situation där en justering kan göras utifrån en muntlig kontroll.

De uppgifter som den sökande gett per telefon (Yhteydenotto) motsvarar en ansökan (se mallarna för registrering av uppgifter).

De uppgifter som den sökande gett registreras under samtalets gång i fältet Lisätieto under Yhteydenotto som fogas till uppdraget.

- Börja telefonsamtalet med att identifiera den sökande.
- Fråga den sökande vilka förändringar som skett i dennes eller i familjens inkomstuppgifter och i boendekostnaderna.
 - Tala om för den sökande att FPA får de uppgifter som förändrats från datasystemet, om hyresvärden finns med i den elektroniska hyresavtalsförfrågan.
 - Om det inte är fråga om en sådan hyresvärd ska du be den sökande lämna in ett nytt hyresavtal eller ett intyg över det förändrade hyresbeloppet.
- Fråga om det har skett andra förändringar i förhållandena än den som FPA nu har fått uppgift om.
 - Om inga andra förändringar har skett ska du anteckna detta i Yhteydenotto.
 - Om det har skett också andra förändringar i förhållandena ska du be den sökande lämna in de bilagor som behövs och göra en justeringsansökan via e-tjänsten. Skicka vid behov en ansökningsblankett för ifyllning till den sökande.
- Gå till slut igenom de uppgifter du antecknat under Yhteydenotto med den sökande. Gör en anteckning också om detta i Yhteydenotto.
- Ändra Toimeksianto-työ till Hakemus-työ och registrera Suullinen tarkistaminen som Tarkenne eller skriv Suullinen tarkistaminen som Lisätieto för Tarkenne i Yleistietomuutos- och Tarkistettava asia-arbetet.
- Gör avgörandet genast efter samtalet.
 - Anteckna datum för samtalet som inlämningsdag för ansökan.
 - Lägg till frasen SFX15r i början av punkten Motivering i beslutet.
- Foga både Yhteydenotto och CICS-avgörandet till den arbetstyp som gett anledning att justera förmånen.
- Stäng arbetet.

Om du inte kan nå den sökande per telefon och den sökande har gett sitt samtycke till användning av meddelandetjänsten ska du i första hand använda den som kanal, innan du skickar kundbrev (SAL02r). Om understödstagaren inte lämnar in ansökan om justering inom utsatt tid ska du dra in understödet från och med tidpunkten för förändringen.

1.15 Utbetalning

Militärunderstödet betalas ut den första bankdagen i varje månad på det konto som den sökande har angett.

Understödet betalas inte om beloppet är mindre än 5,04 euro.

1.15.1 Betalningsadress

Militärunderstödet betalas på det bankkonto i ett penninginstitut i Finland som den sökande har angett.

Ändringar i kontonummer görs på betalningsmottagarens anmälan. Kunden kan meddela ändringar i kontonummer på blankett Y121r, i e-tjänsten eller i vissa fall muntligt. Ändringar i kontonummer tas inte emot per e-post.

Om en kund lämnar uppgifter om sitt kontonummer medan ni står i kontakt med varandra för att sköta hans ärende ska du ta emot uppgifterna efter att ha identifierat kunden. Gör ändringen i de förmånssystem där du kan göra den. Om kunden har förmåner i andra system (t.ex. Onni, RAKE) ska du skapa ett Perustietojen muutos-arbete i Oiwa med "tilinumeromuutos" som specificering (Tarkenne).

1.15.2 Betalningsmottagare

Militärunderstödet kan betalas till

- den sökande
- en intressebevakare (lagen om förmyndarverksamhet)
- kommunen (14 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården eller 23 § i lagen om utkomststöd)
- en annan person eller kommun t.ex. på grund av levnadsvanor eller sjukdom (17 § i militärunderstödslagen)
- en av den sökande anvisad betalningsmottagare, t.ex. bank, hyresvärd eller elbolag

1.15.3 Förskottsinnehållning

Militärunderstödet är en skattefri förmån.

1.15.4 Inställelse av förmånsutbetalning från banken

Utbetalningar från banken kan inte längre ställas in.

1.16 Rättelse och undanröjande av beslut

Gemensam anvisning för alla förmåner om rättelse och undanröjande av beslut.

1.17 Sökande av ändring

Gemensam anvisning för alla förmåner om sökande av ändring.